

СТАНОВИЩЕ

от доц. Павел Истилиянов Рашев, дб
секция „Имунобиология на репродукцията“
Институт по биология и имунология на размножаването, БАН

на дисертационен труд на тема **„Роля на ендопептидазите в патогенезата на туморите на млечната жлеза при кучето“** представен от д-р Деспина Ваици Пупаки, задочен докторант към секция „Имунобиология на репродукцията“ при ИБИР-БАН, за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР“** по научна специалност 01.06.17 „Физиология на животните и човека“, професионално направление 4.3. „Биологически науки“, област на висше образование 4 „Природни науки, математика и информатика“

Онкологичните заболявания са с голямо здравно и социално значение и в световен мащаб са на второ място по смъртност след сърдечно-съдовите заболявания. Ракът на гърдата е най-често срещаната форма на спонтанно злокачествено заболяване и водеща причина за смъртност при жени с онкологични заболявания. В световен мащаб всяка година един милион жени се разболяват от рак на гърдата, а 200 000 умират от тази болест. Сходствата в структурата, развитието и спонтанното протичане на туморите на млечната жлеза при кучето и човека, както и еднаквата среда на обитание и качеството на живот, предоставят добра възможност, чрез проучвания върху развитието на туморите на млечната жлеза при кучето, за изясняване на част от механизмите на развитие на рака на гърдата при човека.

Дисертационния труд е с общ обем от 138 страници и онагледен с 8 таблици и 43 фигури. Списъкът на литературата включва 274 източника на латиница.

Въз основа на литературния преглед, докторантката ясно формулира своята цел на изследване и е формулирала 6 основни задачи, които да допринесат за по-пълното изясняване ролята на селектирани ендопептидазите в патогенезата на туморите на млечната жлеза при кучето, чрез проследяване на ензимната активност, клетъчно-специфичната локализация и генна експресия на селектирани матриксни металопроотеинази и тъканни инхибитори в развитието на тумори на млечната жлеза при кучето. Добрата литературна осведоменост и богатия изследователски опит на докторантката позволяват, чрез използването на панел от диагностични антитела, да бъдат отдиференцирани отделните хистологични типове рак на млечната жлеза и да се проследи протеиновата и генната експресията на MMP-2, MMP-9, MMP-14 и TIMP-2 и корелацията им между отделните хистологични типове.

Становище от доцент Павел Истилиянов Рашев, дб, член на Научно Жури

За изпълнение на поставените задачи допринася и сътрудничеството с д-р Василев от ветеринарна клиника „Артус“, д-р Механджийски от ветеринарна клиника „Глобал Вет“, д-р Войчев и д-р Генов от „Централна Ветеринарна Клиника“, д-р Райчев от ветеринарна клиника „Райвет“ и доц. Манов от ветеринарна клиника „Вип Вет“.

В резултат на използването на различни и съвременни експериментални техники (рутинни хистохимични и имунохистохимични техники, субстратна зимография и денситометричен анализ за оценка ензимната активност на желатиназите, генно-експресионен анализ на базата на real time RT-PCR и различни статистически методи), са получени важни във фундаментално и научно-приложно отношение резултати.

Задълбоченият анализ на резултатите логически води до формулирането на 9 основни извода и 8 приноса с фундаментален и научно-приложен характер, които биха били в полза на центровете и кабинети по ветеринарна медицина.

Получените резултати са публикувани в два научни труда и представени на 4 научни форума.

Заклучение. Дисертационния труд е изпълнен на високо научно ниво, чрез използването на съвременни и високо-информативни методи. Направени са ценни изводи и приноси с важно фундаментално и научно-приложно значение. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника на БАН и критериите на ИБИР.

Въз основа на гореизложеното и на моите лични впечатления към цялостната фундаментална и методическа подготовка на д-р Деспина Пупаки, с висока убеденост давам своята положителна оценка на дисертационния труд и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват с „ДА“ за присъждане на д-р Деспина Ваици Пупаки образователната и научна степен „Доктор“ по шифър 01.06.17 „Физиология на животните и човека“, професионално направление 4.3. „Биологически науки“, област на висше образование 4 „Природни науки, математика и информатика“

София, 05.12.2016 г

Изготвил:

/доц. Павел Рашев, дб/